

Використання електронної пошти в дистанційному навчанні

Дистанційна освіта - це форма навчання, рівноцінна з очною, вечірньою, заочною та екстернатом, що реалізується, в основному, за технологіями дистанційного навчання.

Технології дистанційного навчання складаються з педагогічних та інформаційних технологій дистанційного навчання.

Педагогічні технології дистанційного навчання - це технології опосередкованого активного спілкування викладачів зі студентами з використанням телекомунікаційного зв'язку та методології індивідуальної роботи студентів з структурованим навчальним матеріалом, представленим у електронному вигляді.

Інформаційні технології дистанційного навчання - це технології створення, передачі і збереження навчальних матеріалів, організації і супроводу навчального процесу дистанційного навчання за допомогою телекомунікаційного зв'язку – електронної пошти.

Сутність дистанційного навчання за допомогою електронної пошти полягає в обміні текстами. Викладач і студенти можуть за допомогою зазначеної Інтернет-технології здійснювати передавання організаційної й навчальної інформації, пересилання навчальних матеріалів та виконаних завдань, а також рецензій на них. Викладач може вести листування з майбутніми фахівцями. Електронна пошта може стати форматом проведення консультацій. Ця технологія дає змогу зробити навчання адресним й індивідуалізованим.

Ефективність використання зазначеної Інтернет-технології зумовлена тим, що, з одного боку, вона підвищує мотивацію того, кого навчають, уможливаючи використання англійської мови для реального спілкування у світовому масштабі, яке виходить за межі навчального спілкування. З іншого боку, електронна пошта надає змогу здійснювати продуктивне колективне мислення. Це стає очевидним особливо тоді, коли студенти спілкуються для розв'язання завдання спільними зусиллями, використовуючи іноземну мову як засіб комунікації. Ця можливість є також надзвичайно ефективною для мовної практики. Під час використання електронної пошти як засобу комунікації студенти можуть обмінюватися повідомленнями та брати участь у дискусіях зі своїми друзями по листуванню.

Електронна пошта належить до засобів дистанційного доступу, наданих комп'ютерними мережами. Головна перевага цього засобу комунікації полягає у простоті його опанування й надійності використання.

Доставлення будь-якого повідомлення та навчальних матеріалів за допомогою електронної пошти здійснюється практично миттєво, забезпечуючи тим самим регулярне оперативне спілкування суб'єктів навчального процесу. Для цього робоче місце користувачів має бути оснащено апаратно-програмними засобами: комп'ютером, модемом, монітором, клавіатурою, мишею, мережевим обладнанням і відповідним програмним забезпеченням. Традиційна базова комп'ютерна підготовка є цілком достатньою для вільної роботи викладача та студентів у режимі електронної пошти.

Зазначена Інтернет-технологія набуває широкого застосування в царині освіти як один з інструментів спілкування викладача зі студентами й їхніми батьками, колегами з інших освітніх установ тощо. Вона є ключовим інструментом взаємодії учасників навчального процесу в умовах дистанційного навчання. Комп'ютерно-опосередкована комунікація збільшує участь сучасних фахівців у навчальному процесі до максимуму – 100%. Студенти, котрі через психологічні причини неохоче беруть участь в особистій комунікації в аудиторії, найчастіше мотивованіше спілкуються з використанням електронних засобів комунікації, особливо з використанням асинхронних технологій, до яких належить й електронна пошта.

При достатній детермінованості тематики навчання в проектах з електронною поштою або при додатковому її використанні рекомендовано давати сучасним фахівцям відносну свободу вибору теми або напряму дискусії.

Можна виокремити деякі ситуації, типові для роботи викладача в системі електронного навчання. Водночас доцільно звернути увагу на те, як використання Інтернет-технологій може підвищити ефективність роботи.

За допомогою електронної пошти можна організувати так звані “віртуальні навчальні класи”. Наприклад, у мережі Інтернет можна використовувати режим “список розсилання” (mailing lists), за якого встановлене на сервері програмне забезпечення уможливорює спільне спілкування суб’єктів навчального процесу. Кількість різних списків розсилання (дискусійних груп) може бути дуже великою й обмежується лише можливостями апаратури. У створеній навчальній групі роз’яснюються правила та способи підписки на розсилання й отримання повідомлень. Потім академічна група може приступити до роботи. Кожне повідомлення, надіслане до дискусійної групи будь-яким її учасником, автоматично розсилається лист-сервером усім учасникам. Основним учасником обговорення всіх питань і відповідей студентів є, безумовно, викладач.

Електронна пошта може бути використана для невербального спілкування суб’єктів навчального процесу: сучасні фахівці не обов’язково мають перебувати на місці в момент зв’язку. Їм достатньо оволодіти простим текстовим редактором і декількома командами для відправлення, приймання та маніпулювання з отриманою та переданою інформацією.

Сучасні фахівці можуть використовувати режим електронної пошти для отримання необхідної навчальної інформації з мережі Інтернет, консультації, самопідготовки та взаємонавчання. При проведенні електронних семінарів електронну пошту рекомендовано використовувати в такій послідовності: “виступ” викладача, “виступи” учасників семінару з питань теми, “обговорення”, заключне “слово викладача” (весь процес відбувається в епістолярному жанрі, через писемне мовлення). Можливе застосування електронної пошти при проведенні семінару за схемою “семінар-взаємонавчання”, “семінар-дискусія”, а також для консультацій, коли сучасним фахівцям пересилаються тексти завдань, витяги з рекомендованої літератури тощо.

Електронна пошта є надзвичайно важливою Інтернет-технологією. Крім того, що вона є саме масовим засобом електронних комунікацій, через неї можна прийняти або надіслати повідомлення ще у два десятки міжнародних комп’ютерних мереж, частина з яких не мають онлайн-сервісу (тобто прямого підключення до Інтернету).

Ця технологія використовується для таких цілей: 1) пересилання повідомлень іншому користувачеві; 2) передавання одного й того самого повідомлення кільком користувачам; 3) розсилання повідомлень у кілька організацій за певним списком; 4) передавання текстового файлу; 5) надсилання бінарного файлу, котрий містить комп’ютерну програму, графічне зображення, опрацьовані за допомогою текстового редактора документи, електронну таблицю або навіть аудіо- та відеоінформацію; 6) поширення “електронного журналу”; 7) передавання через мережу “гарячих новин” й оголошень.

Отже, електронна пошта надає такі можливості для підвищення якості навчального процесу під час формування професійної компетентності сучасних фахівців: організація конфіденційного спілкування між студентами й викладачем, викладачем і батьками; обмін інформацією між розподіленими за інтересами студентськими або викладацькими колективами та проведення ними спільних робіт навчального, пошукового або дослідницького характеру; реалізація методу проектів за участю студентів і викладачів із різних регіонів та країн. Зазначена технологія широко застосовується також для координації та встановлення зворотного зв’язку в дистанційному і відкритому навчанні.